

מפי כהן

שיעורו השבועי של

מו"ר הרב שמעון כהן שליט"א

לעילוי נשמת מו"ח הרה"ג המקובל הרב אליהו עטייה זצ"ל

ספר שופטים

פרק א

מלכות מתוך אחריות

ראשי פרקים:

שלושה חלקים בספר שופטים ◊ על מה נסובה המלחמה? ◊ מי יעלה בתחילה? ◊ חשיבות ההצלחה של הלוחם בתחילה ◊ המלכות והממשלה ליהודה ◊ יהודה מבקש משמעון להצטרף ◊ החיבור בין יהודה לשמעון איננו חדש ◊ מידתו הטובה של יהודה ◊ המלחמה מול אדוני בזק ◊ המלחמה על ירושלים

בתחילה נוגעת להשלמת הכיבוש של אותן מובלעות כנעניות שנותרו בתוך גבולו הפרטי של כל שבט ושבט, ואילו לפי הרד"ק, לא בנחלתו הפרטית של כל שבט עסקינן, אלא בעובדה שיש חלקים בארץ ישראל שעדיין לא נכבשו.

מי יעלה בתחילה?

השאלה 'מי יעלה בתחילה' איננה רק שאלה אסטרטגית-טקטית אלא שאלה רוחנית-נפשית, לאמור: מי ראוי להוביל את המהלך ולהמשיך את מנהיגותו של יהושע בן נון, ובכך למנוע מן האויב ניצול של החלל שנוצר, כדי להינקם מישראל בזמן שאין להם מנהיג?

חז"לי אומרים:

"מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד, שנאמר: 'וישמע הכנעני מלך ערד, מה שמועה שמע - שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד, וכסבור ניתנה לו רשות להילחם בישראל. והיינו דכתיב: 'ויראו כל העדה כי גוע אהרן'..."

טבעי הדבר, שהסתלקותו של מנהיג, ובפרט כשמדובר במנהיג כיהושע בן נון, מביאה עמה חולשה. לוקח זמן עד שסדרי ההנהגה והמדיניות החדשה נכנסים לתוקף ופועלים בעילות. לכן מיד עם הסתלקותו של יהושע, בבואם לכבוש את הארץ הנותרת הזדרזו בני ישראל לשאול 'מי יעלה בתחילה', וכך כתב האברבנאל³:

"ויהי אחרי מות יהושע" - זכר שאחרי מות יהושע שאלו ישראל בה' (והוא באורים ותומים), לאמר 'מי יעלה לנו בתחילה להילחם בכנעני'. וראוי שנדע מה היה ענין זאת השאלה, כי בהיות הארץ נחלקת היה ראוי שכל שבט ושבט ילחם מלחמותיו, ולמה היה אחד מהם עולה תחילה כי אם היה כל אחד במחוזו?

שלושה חלקים בספר שופטים

ספר שופטים מתחלק לשלושה חלקים עיקריים: חלקו הראשון (מתחילת הספר ועד שופטים ב, ה) עוסק בענייני ההתנחלות, ערים ומחוזות שנכבשו אחרי תקופת יהושע ולעומתם רשימת מובלעות כנעניות בתוך נחלות השבטים, מקומות שלא נכבשו; החלק השני של הספר (שופטים ב, ו עד סוף פרק טז) עוסק באחרית ימי יהושע ומספר והולך עד מות שמשון, תקופה בה נמסרו ישראל ביד אויביהם שוב ושוב ובכל פעם מחדש קם להם שופט ומושיע; בחלק השלישי, האחרון, של הספר (מתחילת פרק יז עד סוף פרק כא) מוזכרים שני מעשים - פסל מיכה ופילגש בגבעה.

על מה נסובה המלחמה?

פרק א' פותח בשבחם של שבטי יהודה ושמעון שהיו נאמנים לדרכו של יהושע והמשיכו במעשה הכיבוש ככל אשר יכלו, ולא הניחו בנחלתם אלא מובלעות שלא יכלו להן. לא כן יתר השבטים - מנשה, אפרים, זבולון, אשר, נפתלי ודן - שיכלו להוריש אבל לא הורישו.

לאחר מות יהושע נבוכו בני ישראל מי יעלה בתחילה להילחם בכנעני, והלכו ושאלו באורים ותומים, ונענו כי יהודה הוא הראוי לעלות בתחילה. רש"י מבאר על מה נסובה מלחמה זו, וזו לשונו:

"מי יעלה לנו אל הכנעני - על מקומות שהפלנו בגורל ועדיין לא נכבשו".

בדומה לזה כתב הרד"ק⁴:

"ויהי אחרי מות יהושע, מי יעלה לנו - לכבוש את הארץ אשר נשארה להיכבש".

מכל מקום רש"י מדגיש יותר את הצד הפרטי-השבטי, ואילו הרד"ק מדגיש יותר את הצד הכללי. לפי רש"י השאלה 'מי יעלה

³ תענית ט ע"א.

⁴ אברבנאל שופטים א, א.

¹ רש"י שופטים א, א.

² רד"ק שופטים א, א.

המלכות והממשלה ליהודה

בברכת יעקב לבניו, נאמר: "לא יסור שָׁבֵט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁילּוֹ וְלוֹ יִקְהֶת עַמִּים..."⁶.

יעקב הנחיל את המלכות והממשלה ליהודה, וברכו שהן לא יסורו משבטו, וכך דרשו חז"ל:

"יהודה אתה יודוך אחיך, לפי שהודית, יודו לך אחיך בעולם הזה ובעולם הבא. ולפי ברכתו של יעקב אבינו עמדו ממנו שלושים מלכים, שנאמר: 'אלה תולדות פֶּרֶץ' (רות ד, יח), ותחשב דוד ושלמה רחבעם ואבייה אסא יהושפט עד יכניה וצדקיה, וכן לעולם הבא 'ודוד עבדי נשיא להם לעולם' (יחזקאל לז, כה)..."

יעקב אבינו הנחיל את המלכות והממשלה ליהודה, וברכו שהן לא יסורו משבטו, וזאת לפי שגילה אחריות במעשה תמר והודה בטעותו ולא בוש.

המדרש מאריך ומונה את המלכים שיצאו מיהודה:

"ועוד משבט יהודה יצאה אלישבע אם הכהונה... ועוד משבט יהודה יצא נחשון בן עמינדב ראש לנשיאים... ועוד משבט יהודה יצא בצלאל שעשה את משכן הקודש, ומשבט יהודה הקריבו בראשונה לחנוכת המזבח, ומשבט יהודה יצא כלב, ועוד, במסעות יהודה היה ראשון... ובחנייתם כן... ובברכת משה חסיד בירכו... ועוד, שבט יהודה נחלו בראשונה את הארץ, וחלקת הארץ שלקחו הרבה היה משאר שבטים... ועוד אחר מיתת יהושע שאלו בני ישראל 'מי יעלה לנו בכנעני בתחילה להלחם בו'... ומשבט יהודה יצא עתניאל ראשון לנשיאים הם השופטים... ומשבט יהודה יצא בעז, ועוד מלכות ישראל נתנה לשבט יהודה לדוד הצדיק לו ולבניו ברית מלח... ועוד משבט יהודה יצא שלמה המלך והוא בנה בית המקדש ורצה הקדוש ברוך הוא ליתן שכירתו בו... ועוד משבט יהודה יצא יהושפט איש צדיק... ומשבט יהודה יצא יותם המלך איש צדיק... ומשבט יהודה יצא חזקיהו המלך... ומשבט יהודה יצא יאשיהו איש צדיק... ומשבט יהודה יצאו דניאל חנניה מישאל ועזריה אנשים צדיקים וחכמים... ועוד משבט יהודה יצא זורובבל בן שאלתיאל... ועוד משבט יהודה עתיד מלך המשיח לבוא".

מנהיגותו של שבט יהודה מלווה את עם ישראל ומעצבת את דמותו בדרך אל הגאולה השלמה.

יהודה מבקש משמעון להצטרף

בהמשך נאמר שבני שבט יהודה פנו לבני שבט שמעון וביקשו לצרפם לעלות עמם בתחילה, וכך נאמר: "וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָה לְשִׁמְעוֹן אֲחִיו עֲלֵה אִתִּי בְּגוֹרְלִי וְנִלְחַמָּה בְּפָנֵינוּ וְהִלַּכְתִּי גַם אֲנִי אִתְּךָ בְּגוֹרְלֶךָ וְיִלְחָם אִתּוֹ שִׁמְעוֹן"⁷. החיבור בין יהודה לשמעון איננו חדש, בספר יהושע⁸ למדנו ששמעון קיבל ערים בתוך נחלת שבט יהודה.

הסיבה ששבט שמעון קיבל נחלתו בתוך נחלת שבט יהודה היא, משום ששבט יהודה כבש שטחים נרחבים יותר מהראוי לו, ומכיון ששבט שמעון היה שותף עמו במלחמתו, כנזכר בפרקנו.

גם שבזו ירפו ידי האויבים בראותם שמכל צד אימת מוות נפלו עליהם?

גם ראוי שנדע עוד, האם בימי יהושע היו שואלים ישראל באורים ותומים? מאחר שאמר כאן 'ויהי אחרי מות יהושע וישאלו בני ישראל בה', ויורה שקודם מיתתו לא היו שואלים בה".

האברבנאל מקשה: מה פשר שאלת בני ישראל 'מי יעלה בתחילה', לשם מה יש צורך בשבט מסוים ש'יעלה בתחילה', מדוע לא ילחם כל שבט לבדו על חלקי נחלתו שטרם נכבשו?

אדרבא, אם לא יהיה שבט מסוים שייבחר לעלות בתחילה, גורם ההפתעה בקרבות הכיבוש יהיה גדול יותר, כי האויב לא ידע מי בראש ויחשוש מכל סובביו.

לגבי שאלתם בה', באורים ותומים, יש לשאול: האם הדגשת הכתוב מלמדת שלפני מות יהושע לא היו שואלים בה'?

משיב האברבנאל:

"ולראשונה אשיב שהיה תכלית השאלה 'מי יעלה לנו במלחמה תחילה', לפי שהמלחמה הראשונה היה שורש גדול לשאר המלחמות, כי להיות יהושע מת, הנה אם ילחם ישראל ויהיה מנוצח מהאויבים, יאמרו כולם סור צלם מעליהם, ויתחזקו להלחם בישראל, מה שלא יהיה בראותם שגם אחרי מות יהושע ישראל ינצחו אותם ויעשו גבורות כירחי קדם, ומפני זה שאלו 'מי יעלה לנו בתחילה אל הכנעני להלחם בו?'".

למלחמה הראשונה שלאחר תקופת יהושע יש משקל מכריע, כי בה נמדדים ישראל אם כוחם עומד להם גם לאחר הסתלקות מנהיגם הדגול, ואם יתברר כי כוחם ירד, עלולים אויבי ישראל לנצל זאת ולהביא למפלת ח"ו.

עד עתה נועצו ביהושע והיה להם כאורים ותומים בכל דבר וענין, וכעת משנסתלק הוצרכו לשאול באורים ותומים ממש.

חשיבות ההצלחה של הלוחם בתחילה

דברים דומים כותב האלשיך הקדוש⁵, ומלמדנו כי שאלת 'מי יעלה בתחילה' נועדה להעמיד בתחילה שבט שניצחונו מובטח ומתוך כך יפול מורא על אויבי ישראל ותסלל הדרך להשלמת הכיבוש בנקל, וזו לשונו:

"יהודה יעלה וכו'. למה שהיה בכל אחד מחלקי כל שבט ושבט מקומות בלתי פנויים מיושביהם, והיו צריכים כל שבט לפנות חלקו מהנשארים בו, וה' אמר שכל מקום אשר ידרוך כף רגל יהושע יכבש לפניו והוא ינחילנו את ישראל, ויהי בשכבו אמרו ישראל אין איש אתנו שבזכותו יכבשו הכלל והפרט, כי אם שכל שבט ושבט יכבוש כל יושבי חבל נחלתו הנותרים במקומותם, וייראו מאד פן יתחיל בחלקו שבט בלתי מצליח בעצם, פן יימס את לבב אחיו, מה שאין כן אם הלוחם תחילה יצליח, שיחזיק את לב כל השאר. וזה אומרו 'מי יעלה לנו', כלומר כי גם שהלוחם תחילה על חבל נחלתו היה לוחם, עם כל זה יתייחס ללוחם בעד הכל כי הצלחתו מועלת לכולם".

⁶ בראשית מט, י.

⁷ בראשית רבה (תיאודור-אלבק) צז, ח.

⁸ שופטים א, ג.

⁹ יהושע פרק יט.

⁵ אלשיך שופטים א, א.

הוא יתברך על ענוותנות יהודה היפך, וייחס ה'עליה' אל יהודה, ועל כן רוח הקדש אמרה ביהודה 'עליה' ובשמעון 'הליכה'."

לשבת יהודה ישנן תכונות של מלכות. מלך, מתוקף מעמדו, עלול להתגאות על אחיו, ולכן הוא מצווה "לבלתי רום לבבו מאחיו"¹⁴. אמנם כל אחד מישראל צריך להיזהר מגאוה, אך רק אצל מלך יש ציווי מפורש על כך.

יהודה נבחר לעלות בתחילה, ובמקום לטפוח לעצמו על השכם ולומר: אם נבחרתי, כנראה שאני גדול מכולם וראוי מכולם, הוא לוקח אחריות על שמעון אחיו ומצרף אותו אל המלחמה ואל הנחלה.

לפני שיהודה מגלה מנהיגותו כאיש מלחמה, הוא מגלה מנהיגות בנטילת אחריות וקריאה לערבות הדדית, מתוך ענוה ורגישות לזולת.

משל למה הדבר דומה, לשני חיילים שמסיימים טירונות ובמסע הכומתה אחד מזהה שחברו מתנשף בכבודות ומתקשה לעמוד בקצב, והוא דוחף אותו מאחור ומסייע לו וב"ה שניהם מגיעים יחד אל היעד, והחייל המסייע פונה לחברו ואומר לו: כל הכבוד, עשית זאת, בזכותך הצלחנו לעמוד בלוח הזמנים, ראיתי אותך מתקדם וקיבלתי כוחות...

יהודה משדר אחריות וערבות מתוך ענוה גדולה, ובכך מגלה את מידת המלכות המאפיינת את שבטו.

המלחמה מול אדוני בוק

המלחמה הראשונה לאחר מות יהושע היתה מול מלך בוק, וכך נאמר:

"ויעל יהודה ויתן ה' את הפנעני והפרזי בידם ויכנסו בבזק עשרת אלפים איש: וימצאו את אדני בזק בבזק וילחמו בו ויכו את הפנעני ואת הפרזי: וינסו אדני בזק וירדפו אחריו ויאחזו אתו ויקצצו את בהונות ידיו ורגליו: ויאמר אדני בזק שבעים מלכים בהונות ידיהם ורגליהם מקצצים היו מלקטים תחת שלחני פאשר עשיתי כן שלם לי אלקים וביאהו ירושלם וימת שם."

בני יהודה ובני שמעון עלו להילחם בכנעני ובפרזי, וכבשו את בוק והרגו את אנשיה. הם תפסו את מלך בוק, ועינו אותו על ידי קיצוץ בהונות ידיו ורגליו. הם השאירו אותו בחיים, לקחו אותו לירושלים, ושם מת.

זהותו של אדוני בזק אינה מוכרת, אך מעדותו כי היו שבעים מלכים קצוצי בהונות מלקטים תחת שולחנו ניתן להבין כי מדובר במלך בעל עצמה רבה.

הפסוקים שראינו מעוררים מספר שאלות:

א. הכינוי 'אדוני בזק' מעורר שאלה: אם מדובר במלך בזק מדוע נעלם הכינוי 'מלך' מפסוקים אלה, ואם איננו מלך, מה בדיוק תפקידו אצל אנשי בזק?

ב. האם מותו בירושלים הוא תוצאה של קיצוץ בהונות ידיו ורגליו, או שמא דבר אחר גרם למותו? מעדות אדוני בזק על שבעים המלכים שהיו מלקטים תחת שולחנו ניתן ללמוד שקיצוץ בהונות הרגלים והידיים איננו גורם ממת, אם כן מה גרם למותו של אדוני בזק בירושלים?

החיבור בין יהודה לשמעון איננו חדש

עיון בפרשיות נוספות בתנ"ך מלמד שהקשר בין שבט יהודה לשבט שמעון איננו חדש. כבר בברכת יעקב לבניו באה הברכה לשבט יהודה מיד לאחר הברכה לשמעון ולוי. ומקור נוסף לחיבור שבין יהודה לשמעון מוצאים אנו בפרשת וזאת הברכה. בברכת משה לשבטי ישראל בסוף ימיו מוזכרת ברכת משה לשבט יהודה, "וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה"¹⁰, ואילו ברכה לשבט שמעון לא מוזכרת. ומבואר ברש"י שם, שבברכה ליהודה רמז משה ברכה לשמעון, שכן בלידתו של שמעון נאמר "ותאמר פי שמע ה' כי שנואה אנכי... ותקרא שמו שמעון", ולפיכך ברך משה את יהודה בלשון 'שמע ה'', כדי לבטא בכך ברכה מרומזת לשמעון. וכאשר אמר משה "ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה", רמז בכך שאף כשחלקו את ארץ ישראל לשבטים, נטל שבט שמעון את חלקו בתוך הנחלה שנפלה בגורלו של שבט יהודה, וברך משה את יהודה שיכבוש מיד צריו ארצות רבות יותר מהראוי לו לנחלתו, כדי שייספיק לו להקצות מהן נחלה לשמעון.

ומדוע לא ייחד משה ברכה לשמעון בפני עצמו, מפני מה שעשה בשיטים, שנכשלו שם ישראל בבנות מואב ונצמדו לבעל פעור¹¹, ועיקר החוטאים היו משבט שמעון¹².

מידתו הטובה של יהודה

האלשיך הקדוש¹³ מבאר, שצירוף שמעון לנחלת יהודה היה מתוך מידתו הטובה של יהודה וחפצו להיטיב עם שמעון אחיו, וזו לשונו:

"ויהאמר יהודה לשמעון אחיו וכו'. ובראות יהודה כי כן, רצה להוסיף זכות על זכותו לעשות דרך הטיב את אחיו, לקיים 'ואהבת לרעך כמוך', למען ייטב לו ולאחיו עמו.

והוא כי ראה כי בברכות אשר בירך משה איש האלקים את בני ישראל לא ייחד ברכה לשמעון, באופן תמעט הצלחתו. על כן אמר לו 'עלה אתי בגורלי וגו' והלכתי גם אני אתך בגורלך'.

ויהיה, כי ידע יהודה ענין מאמרם ז"ל (ילקוט שמעוני וזאת הברכה רמז תתקנד), שגם שלא ייחד ברכה לשמעון שיתפו עם יהודה, שאמר 'שמע ה' קול יהודה' (דברים לג, ז), כי באומרו 'שמע' כיוון לכלול עמו את שמעון בתוך ברכתו, על כן אמר לו 'עלה אתי בגורלי וגו' והלכתי גם אני אתך'. וזה אומרו לשמעון אחיו, כי מי לא ידע ששמעון הוא אחיו, אלא כיוון על התחברות אחווה יתירה שנכלל בברכתו, ויחברו כביכוש נחלתו שיתברכו יחד'.

בהמשך מעמידנו האלשיך הקדוש על מידת ענוותנותו של יהודה, שלא התנשא על שבט שמעון כאשר קרא לו להצטרף לנחלתו ולעלות יחד אתו אל המלחמה, אלא נהג בענוה והתייחס לשבט שמעון בכבוד, וכה דבריו:

"ואמר 'וילך אתו שמעון' ויעל יהודה, ולא אמר ויעלו שניהם, לומר כי יהודה אמר 'עלה אתי בגורלי וגו' והלכתי גם אני אתך בגורלך', בשמעון אמר 'עליה' ובעצמו 'הליכה', כי בענוותנותו ייחס המעלה אל שמעון, לומר שזכותו הוא ייטיב ויקנה מעלה. אך

¹⁰ דברים לג, ז.

¹¹ ראה במדבר כה, א.

¹² ראה רש"י במדבר כו, יג.

¹³ אלשיך שופטים א, ג.

מי שמטייל בירושלים, פוגש בדרכו מתחמים שמייצגים מדינות שונות בעולם, כמו המתחם הצרפתי שבין מגרש הרוסים לחומת העיר העתיקה. בשביל מה הצרפתים צריכים מתחם משלהם בירושלים, הרי יש להם מדינה משלהם, מדינה ששטחה גדול פי כמה וכמה משטח מדינת ישראל?

האלשיך הקדוש מביא מדרש, לפיו שלושים ואחד מלכים ממלכי אומות העולם תקעו יתד בארץ ישראל ודאגו שתהיה להם שם אחיזה. הם הקימו מעין שגרירות של מדינתם בארץ ישראל, כי מפורסם היה בעולם שמלך שאין לו אחיזה בארץ הקודש, לא יכול להיקרא מלך.

לאדוני בזק היתה ממלכה גדולה המשתרעת על פני שטחים גדולים, ושם היה מלך רב עצמה והיו שבעים מלכים מלקטים תחת שולחנו, ומכיוון שמלך שאין לו פיסת קרקע בארץ ישראל לא נחשב מלך, דאג שגם לו תהיה קרקע בארץ ישראל. על פיסת קרקע לא "מולכים", לכן ביחס לקרקע ארץ ישראל שברשותו נקרא "אדוני בזק", כי היה 'אדון' על השטח המכונה 'בזק' ולא היה 'מלך' עליו.

המלחמה על ירושלים

אחרי הורישם את בזק נלחמו שבטי יהודה ושמעון בירושלים, וכך נאמר:

"וַיִּלְחֲמוּ בְנֵי יְהוּדָה בְּיְרוּשָׁלַם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיִּכְוֶה לְפִי חָרֵב וְאֵת הָעִיר שָׁלְחוּ בְּאֵשׁ"¹⁶. וכתב האלשיך הקדוש:

"הנה נבוכו המפרשים אם ירושלם וחברון ודביר נכבשו בימי יהושע, כי שלושתן נמנו במלכים אשר כבש יהושע (יהושע יב, י, יג).

אך אין הדבר קשה, כי שם המלכים נועדו על יהושע, והמה יצאו את העיר אשר לכל אחד מהם, והרגם יהושע את מלך ירושלם ואת מלך חברון ואת מלך דביר, אך עדיין היו יושביהן יושבים במקומותם עד אחרי מות יהושע, ואז נלחמו עם יושביהן".

אמנם ירושלים נפלה בירושלים בידי ישראל בימי יהושע, כאשר הרג יהושע את מלכה יחד עם מלכי חברון ודביר, אך הגויים שישבו בירושלים נשארו בה עד שהוכו על ידי יהודה ושמעון.

ג. מה ראו להביא אותו לירושלים, מדוע לא השאירו אותו בבזק?

על שאלות אלו משיב האלשיך הקדוש¹⁵:

"הנה אין מדרך כובשי מלכים לקצץ ידים ורגליהם, רק לכלכלם או להמיתם. על כן אמר 'שבעים מלכים בהונות ידיהם ורגליהם מקוצצים היו מלקטים תחת שלחני, כאשר עשיתי כן שלם לי אלקים', לומר לא עשו אלה לי כי האלקים. והוא יתברך על הצדיקו עליו את הדין, עשה שמת מיתת עצמו ואל המיתו לא נשאו נפשם. וזהו ויביאוהו ירושלים וימת שם".

אדוני בזק קיבל על עצמו את הדין והשלים עם עניו כאשר הבין שקיבלו מידה כנגד מידה על מנהגו עם שבעים המלכים, ולכן היטיב אתו ה' וברר לו מיתה יפה כאשר הניחו למות מעצמו ולא בחרב אויב. ממשיך האלשיך הקדוש:

"והיות מלך גדול כזה ששבעים מלכים היו מלקטים תחת שולחנו, ואינו נזכר אפילו בשם מלך, וגם בזק אינה כרך גדול כשאר כרכים גדולים, ואיך יתכן כי אדון עיר קטנה יהיו שבעים מלכים קצוצי בהונות מלקטים תחת שולחנו, מה שלא היה לשום אחד מכל שלושים ואחד מלכים, וגם זה לא נמנה בכלל השלושים ואחד מלכים, והוא לפי דבריו גדול מכולם.

אך הנה במאמרם ז"ל (עיין תנחומא ראה ח) כי השלושים ואחד מלכים לא היו ממשלותם ארץ כנען בלבד, כי אם הן המה מלכי כללות העולם בארצותם וגוייהם, כי אם שכל אחד היה לו חלק בארץ הלזו, כל אחד מהם כרך או עיר. ויתכן כי אדוני בזק היה מלך גדול מושל ממשל רב בארצו, אך חלקו בארץ כנען עיר קטנה משאר כרכים ועיירות גדולות אשר ליתר המלכים. ולהיות בזק מקום קטן לא נמנה עם שאר מקומות הנמנים בספר יהושע, ולא נקרא 'מלך בזק', כי לא היתה לה חשיבות לכנות עליה שם מלכות לאדוניה, כי אם 'אדוני בזק', כי אין המקום כדאי לכנות עליה על שם בעליו הדר מלכות, לומר מלך בזק כי במה נחשבה היא, כי אם אדוני בזק, כי עד פה תבא מדרגת שררת המקום, אך במקומו מלך גדול היה, ושם היו שבעים מלכים מלקטים תחת שולחנו כאשר אמר".

כבר מספר שנים פועל נשיא רוסיה ולדימיר פוטין ל"החזרת" "חצר סרגיי" שב"מגרש הרוסים" בירושלים לבעלות רוסית. קשה להבין מה מניע אדם השולט על מיליוני אנשי מדינתו וממונה על שטחים עצומים פי כמה וכמה משטחה של מדינת ישראל, להתעקש על פיסת קרקע קטנה בירושלים.